

FORLAGIÐ

Alltaf opið á www.forlagid.is

FÖSTUDAGUR 20. ágúst 2021

Áhugasöm geta lært bokashi-jarðgerð um helgina. FRÉTTABLAÐIÐ/GETTY

Kennsla í heimajarðgerð

sandragudrun@frettabladid.is

Jarðgerðarfélagið verður með pop-up verslun og fræðslumiðstöð í Munasafni Reykjavíkur um helgina. Húsið er opið milli 12-15 á laugardag og sunnudag og öllum er velkomið að koma og fræðast um bokashi-heimajarðgerð og mikilvægi jarðgerðar í vinnunni við að milda loftslagsbreytingar.

Klukkan 15.00 verður ókeypis vinnustofa í bokashi-heimajarðgerð. Jarðgerðarfélagið biður þátttakendur að skrá sig á Facebook til að hægt verði að passa upp á fjöldatakmarkanir. Viðburðinn má finna undir nafninu: Takeover by: Jarðgerðarfélagið.

Bokashi-tunnur á staðnum

Bokashi er aðferð til að jarðgera lífræn hráefni. Það sem þarf til bokashi-jarðgerðar eru tunnur og örverur sem hrinda gerjuninni af stað. Bokashi-tunnur eru til í ýmsum gerðum en eiga það sameiginlegt að í botninum er sigti sem síar niður vökva, krani til að tappa vökvanum af og þétt lok til að hindra að loft komist að innihaldi tunnunnar.

Jarðgerðarfélagið er með sérfræðiþekkingu í bokashi-jarðgerð og hefur auk þess að kenna heimajarðgerð unnið að því að þróa lausnir fyrir sveitarfélög til að innleiða bokashi-jarðgerð á stærri skala. Jarðgerðarfélagið verður með bokashi-fötur og örveruklið til sölu í pop-up versluninni. ■

TARAMAR

HEALING TREATMENT

Græðir brennda húð

www.taramar.is

Sveinbjörn Sveinbjörnsson er ekki sérlega klígugjarn og segist hættur að finna lyktina af skólpi, en hann hefur sinnt holræsum Reykjavíkur frá árinu 1974. Hann segir að holræsin séu ekkert eins og fólk heldur.

FRÉTTABLAÐIÐ/ÓTTARGEIRSSON

Sumir æla um leið og þeir sjá kúk

Sveinbjörn Sveinbjörnsson hefur sinnt viðhaldi á holræsum Reykjavíkurborgar í 47 ár og segir að þar þýði ekki að vera klígjugjarn. Hann segir að holræsin séu ekkert eins og í bíómyndum, en helstu vandamálin tengist loftslagsbreytingum og blautþurrkum. **2**

Oddur Freyr Þorsteinsson
oddurfreyr
@frettabladid.is

Sveinbjörn er lærður pípulagn-ingamaður og hefur starfað í holræsum Reykjavíkur frá því hann byrjaði sem sumarstrákur hjá Reykjavíkurborg árið 1974, en í dag starfar hann hjá fyrirtækinu Veitum sem tók yfir umsjón með skólperfinu. Sveinbjörn segir að hann hafi séð gríðarlegar framfarir í starfinu, en hlutverk hans er að sjá um kerfið sem liggur milli húsa í borginni og dælustöðvarinnar sem hreinsar skólpið. Hann segir líka að fólk hendi bókstaflega öllu í klósettið, jafnvel þó að ekkert eigi að fara í það nema líkamlegur úrgangur og klósettpappír.

„Fráveitukerfið virkar þannig að þú ert með klósett og vask heima hjá þér sem er tengt við kerfið okkar, sem skiptist í regnvatns- og skólperfi. Skólpið fer í gegnum þetta kerfi og út í dælustöð þar sem það er hreinsað og úrgangurinn fer svo upp í Álfsnes í urðun. Síðan er 98% hreinu skólþvatti dælt út í sjó,“ útskýrir Sveinbjörn. „Það sem veldur oftast hökti í kerfinu eru blautþurrkur og annað slíkt. Það er að mínu mati mesta vandamálið í dag. Eftir 30-40 ár, jafnvel fyrr, verður skólþvatti hætt að fara út í sjó, en ástæðan fyrir því að svo er enn er að fólk er umhverfissóðar. Fólk þarf að átta sig á að allt sem við gerum hefur afleiðingar.“

Engir krókóðilar

Sveinbjörn segir að holræsin séu ekki neitt eins og í bíómyndunum.

„Það eru engir krókóðilar og að minnsta kosti ekkert margar geislavirkar skjaldbökur,“ segir hann í gríni. „Ég verð samt var við maura. Þegar lagnir eru farnar að gefa sig er það möguleiki, en það lagast eftir er við. En þeir eru oft fyrsti vísirinn að því að það þurfi að skoda lagnirnar.“

Sveinbjörn segir að ekkert við holræsin hafi komið honum sérstaklega á óvart.

„Þetta er bara vinna og ef þér líkar ekki vinnan hættirðu strax. Ég vil meina að ástæðan fyrir því að fólk endist hér í áratugi sé að vinnufélagarnir eru svo skemmtilegir. En við fáum stundum menn sem fara að æla um leið og þeir sjá kúkl. Það má ekki vera klíggjarnir. En að því sögðu þá er það versta sem ég hef séð græni kúkurinn sem kom úr börnunum mínum þegar þau voru lítil, það er það sem stendur upp úr í minningunni, ekki neitt sem ég hef séð í holræsunum,“ segir hann. „Fólk er líka oft að tala um rottur og svona en þær eru ekki í þessu mikla magni sem fólk heldur. Við erum dugleg að laga kerfið til að koma í veg fyrir að meindýr komist í lagnir.“

Stoppuðu skjaldbökuveiðar

Sveinbjörn segir að fólk sem á ekki

Sveinbjörn með afkomendum undrafisksins Undra, sem lifði af ferðalag gegnum skólperfið alla leið í hreinsistöðina í Klettagördum.

FRÉTTABLAÐIÐ/
ÓTTA

Það eru strangar öryggisreglur varðandi búnaðinn sem er notaður þegar fólk fer ofan í brunna til að sinna viðhaldsvinnu. MYND/ADSEND

Þegar skjaldbökuæðið var sem mest áttum við í vandræðum með krakka sem voru að fara þarna niður. Við þyngdum þá lokin til að koma í veg fyrir að þau kæmust niður.

Sveinbjörn Sveinbjörnsson.

erindi í holræsin fari ekki þangað niður en að sú hafi ekki verið raunin þegar geislavirku skjaldbökurnar úr Teenage Mutant Ninja Turtles voru sem vinsælastar.

„Áður voru brunnlok léttari en í dag og þá gátu krakkar opnað þá. Þegar skjaldbökuæðið var sem mest áttum við í vandræðum með krakka sem voru að fara þarna niður. Við þyngdum þá lokin til að koma í veg fyrir að þau kæmust niður,“ segir hann.

Fólk hendir öllu

Sveinbjörn segir að það sé alltof algengt að hlutir sem eiga ekki að fara í klósettið endi þar.

„Eitt dæmi er gullfiskur sem við tókum úr kerfinu, en hann fór með skólperfinu alla leið í hreinsistöðina í Klettagördum,“ segir Sveinbjörn. „Hann var kallaður Undri og lifði hátt í 20 ár í fiskabúri hjá okkur og nú erum við með afkomendur hans í búri hjá okkur. Við höfum líka tekið ýmislegt fleira úr kerfinu og höfum það til sýnis í kössum.“

Fólk hendir öllu og missir allt. Við höfum oft náð að redda fólk með því að taka til dæmis síma, hringi eða veski upp úr niðurföllum, en því niður fer það stundum inn í kerfið og sést aldrei aftur,“ segir Sveinbjörn. Hann hefur ekki orðið var við neitt ólöglegt í holræsunum, en segir að það mælist kókaín og fleiri ólögleg vímuefni í sýnum sem eru tekin úr holræsunum.

Fitulyktin finnst niðri í bæ

Sveinbjörn segist ekki finna neitt

Ýmislegt sem hefur verið veitt upp úr kerfinu er haft til sýnis. Glöggir lesendur taka ef til vill eftir gervitönnunum efst í þessum fituklumpi.

FRÉTTABLAÐIÐ/ÓTTA

fjórar árstíðir og það var snjór í borginni frá því í september fram í apríl. Núna festir varla snjó í Reykjavík,“ segir Sveinbjörn. „Þetta er gríðarlega mikil breyting, því ef það rignir yfir vetrartímann og það er frost í jörðu rennur allt vatn ofan á grasi út á götu, sem getur valdið auknu álagi á regnvatns- og fráveitukerfið. Þetta er afleiðing af loftslagsbreytingum sem við erum að upplifa.“

Ekkert Covid þrátt fyrir nálægð

„Í dag er passað vel upp á öll þrif og þær sóttvarnir og þrif sem almenningur hefur þurft að venjast eftir að Covid kom eru ekkert nýtt fyrir okkur. Það fer enginn skólpmengaður heim, við þrifum okkur eftir hvern dag og vinnufötin eru þvegin í vinnunni. Fólk hér verður líka mjög sjaldan veikt, því það þrifur sig svo mikið,“ segir Sveinbjörn. „Allir sem eru smitaðir af Covid nota samt klósett þannig að við erum í rauninni alltaf í nálægð við þetta, en það hefur enginn starfsmaður smitast af Covid.“

Sumir gera meira en þeir kunna

„Viðhaldsvinnan sem fer fram á holræsum borgarinnar snýst mjög oft um að losa stíflur. Ef hús stíflast er það yfirleitt vegna þess að lagnir eru gamlar og þá þarf að skipta um eða gera við. Við föðrum rosa mikið og erum með verktakafyrirtæki sem hjálpa við það,“ segir Sveinbjörn. „Það voru samþykkt lög á Alþingi árið 2009 sem segja til um að fólk geti afsalað lögn frá lóðamörkum að stofni til orkuveitunnar og þá er það okkar hlutverk að laga þann hluta, en húseignendur laga lagnir frá lóðamörkum og inn í hús.“

Það er líka annað sem kemur oft fyrir. Fólk er duglegt að beita „íslensku aðferðinni“ og redda sér sjálft. Íslendingar eru mjög duglegir við að gera hluti sem þeir halda að séu réttir,“ segir Sveinbjörn léttur. „Eitt besta dæmið var þegar pípari þræddi lögn inn í stofninn og stíflaði hann. Fólk gerir stundum meira en það kann og stíflar þannig kerfið.“

Strangar öryggisreglur í dag

Sveinbjörn segir að það séu strangar öryggisreglur til staðar í dag þegar fólk fer ofan í brunna til að sinna þessari viðhaldsvinnu.

„Maður er í viðeigandi búnaði, með grímu yfir öndunarferunum, gleraugu og hjálm og allt sem þarf. Ef brunnar eru dýpri en 1,5-2 metrar förum við líka í fallvarnarskjöld og tryggjum að það sé hægt að hífa okkur upp ef þörf krefur. Ef hann er dýpri eru svo enn meiri kröfur gerðar,“ segir hann. „Þetta er dæmi um breytingarnar frá því í gamla daga, þá þótti ekkert mál að fara ofan í 3-4 metra djúpan brunna án þess að vera í neinum græjum. Ég man samt ekki eftir að neinn hafi slasast alvarlega. Það þurfti bara að læra að gera þetta rétt.“

En Sveinbjörn segir að það sé orðið frekar sjaldgæft að starfsfólk þurfi að fara ofan í brunna.

„Það er aðallega ef eitthvað fer úrskeiðis, til dæmis ef íslenska aðferðinni er beitt og leitnað er vitlaust tengt. Þá veidum við klósettpappír úr regnvatnslögnum til að finna vandann,“ segir hann. ■

Léttari liðir með töframætti Túrmeriks

Öflugar blöndur með fjallagrösom. Sterka blanda inniheldur svartan pípar sem margfaldar upptöku túrmeriks.

Þjáist þú af liðverkjum & bólgum?

Fæst í öllum helstu matvöruverslunum, apótekum og heilsuvöruverslunum

**FILIPPO BERIO,
FYRSTA FLOKKS
ÓLÍFUOLÍA FRÁ PVÍ
1867.**

Filippo Berio

His signature. Our promise.

Bílar & Farartæki

Bílar óskast

VILTU LOSNA VIÐ GAMLA BÍLINN ?

Kaupi bíla 25-250þús
Hringdu S. 615 1810 eða sendu sms og ég hringi til baka

Þjónusta

Bókhald

Accountant ehf. Laugavegi 178,
105 Reykjavík S. 4900095 / info@
accountant.is | www.accountant.is

Búslóðaflutningar

Ert þú að flytja? Búslóðafl.,
fyrirtækjafl., pianófl. o.fl. Extra
stór bill. Búslóðalyfta. Flutningaþj.
Mikaels. S. 894 4560 www.flytja.is
flytja@flytja.is

Húsviðhald

FLÍSLAGNIR - MÚRVERK - FLOTUN - SANDSPARSL - MÁLUN - TRÉVERK

Ásamt öllu almennu viðhaldi
fasteigna.

Áratuga reynsla og þekking skilar
fagmennsku og gæðum.

Tímavinna eða tilboð.

Strúctor byggingaþjónusta ehf.

S. 893 6994

Nudd

NUDD NUDD NUDD

Slökunarnudd í miðbæ Reykjavíkur.
Lausir tímar. Sími 694 7881, Janna.

Rafvirkjun

RAFLAGNIR, DYRASÍMAR. S. 663 0746.

Töfluskripti, myndsímar. Hagstæð
verð. Straumblik ehf. Löggiltur
Rafverktaki. straumblik@gmail.com

Keypt & Selt

Til sölu

Gítarinn ehf.

Stórhöfði 27
Sími 552 2125
www.gitarinn.is

Kassagítarar
á tilboði

Gítarar og
hljómborð
í miklu úrvali

Verð við allra hæfi

Húsnæði

Húsnæði í boði

Herbergi til leigu í Stórholti. Uppl.
8993749

Geymsluhúsnæði

GEYMSLUR.IS

SÍMI 555-3464

Suma hluti er betra að geyma.
Geymslur fyrir dánarbúið, allt að
20% afsláttur. www.geymslur.is

WWW.GEYMSLAEITT.IS

Sérgeymslur á mjög góðum
verðum. Frá 2-17 m². S: 564-6500

GEFÐU
HÆNU
gjofsemgefur.is
907 2003

Hjálparstarf
kirkjunnar

Til leigu

Frábær staðsetning á verslunar eða skrifstofuhúsnæði,
Hafnargata 23, Reykjanessbæ.
Samtals 238 fm – langtímaleiga.

Uppl. í s. 893 9777

Mat á umhverfisáhrifum

Ákvörðun um matsskyldu

Skipulagsstofnun hefur tekið ákvörðun um að eftirtaldar framkvæmdir:

- Rannsóknarhola HAL 3 við Reykjanessvirkjun, Grindavík
- Snjóflóðavarnir á Flateyri, Ísafjarðarbæ

skuli ekki háðar mati á umhverfisáhrifum samkvæmt lögum nr. 106/2000. Ákvarðanir liggja frammi hjá Skipulagsstofnun, Borgartúni 7b, Reykjavík og á vef stofnunarinnar www.skipulag.is. Ákvörðun má kæra til úrskurðarnefndar umhverfis- og auðlindamála til 20. september 2021.

Þjónustuauglýsingar

Sími 550 5055

EYJALIND

Gúmmíbelti
- Fyrir smágröfur

Sími: 517-8240 - Súðarvogur 20 - www.eyjalind.is

Geymsluskúrar / gestahús til sölu

- Þrjár stærðir 7,5/9,5/14,9 fm.
- Veggjagrind út 45x95 timbri.
- Pappi og bástál á þaki.
- Rofar og tenglar IP44 rakaheldnir.
- Skúrar sem þola veður og vinda.

Nánari uppl; reisum@simnet.is eða
s. 899 0913 Fríða, www.reisum.is

ÞJÓNUSTUAUGLÝSINGAR

ÞAÐ ER ÞÚ AÐ KOMA FYRIR ÆKINU ÞÍNU Á FRAMFÆRI?

HAFÐU SAMBAND OG VIÐ
GERUM ÞÉR TILBOÐ

FRÉTTABLAÐIÐ

Sími 550 5055 | smaar@frettabladid.is

ER BÍLSÆTIÐ RIFIÐ ?

Bílsætaviðgerðir-, mótörhjóna og
snjósléðasæti. Húsbílaklæðningar
og öll almenn bólstrun. Við erum
þekktir fyrir fljóta og góða
þjónustu. Skoðið video af vinnslu
á www.hsbolstrun.is

FYRIR **EFTIR**

Formbólstrun

Hamraborg 5 Kóp, Hamrabrekkumegin S. 544 5750 www.hs@bolstrun.is

Ferðaþjónustuhús

Vönduð hús sem henta
vel í ferðaþjónustuna,
afhendast fullkláruð.

Nánari uppl. reisum@simnet.is
eða í síma 899 0913 Fríða
www.reisum.is

viftur.is

Viftur • Blikkrör • Aukahlutir

íshúsið

S:566 6000 • Smiðjuvegur 4a, 200 Kópavogur

Þátttakandi í íslensku atvinnulífi í 50 ár

HAGVANGUR

hagvangur.is